

Newsletter Inclusiun en il Grischun 03/2026

Allegra, Grüezi, Ciao

Forsa avais Vus remartgà ch'igl è sa midà insatge en l'ultima ediziun da nossa newsletter. Il Post da coordinaziun per ils dretgs da las persunas cun impediments ha numnadamain elavurà in nov concept da cuntegns e testà quel immediatamain «en moda dascusa» en l'ultima newsletter.

Nossa finamira: En l'avegnir duai la newsletter cumparair en in nov «vestgì» e porscher ina plattafurma per differentas vuschs, perspectives e temas. Persunas cun impediments, federaziuns, organisaziuns, vischnancas, posts da servetsch chantunals sco er ulteriurs partenaris èn cordialmain envidads d'inoltrar atgnas contribuziuns.

Nus essan persvas ch'i dat bler da raquintar. E cun realisar communablamain la newsletter duai vegnir mussà, tge che vegn gia realisà en il chantun Grischun per ils dretgs da las persunas cun impediments e nua ch'i dat anc basegn d'agir.

Avain nus sveglià Voss interess? Lura guardai gugent noss [concept da cuntegns](#). Nus ans legrain da mintga contribuziun – saja ella curta, detagliada, critica u inspiranta! Pertge er qua vala: Mintga (pitschna) contribuziun po avair gronds effects!

Ussa As giavischain nus ina buna lectura e salidain cordialmain

Jean-Pierre Schneckenburger, Coordinatur per ils dretgs da las persunas cun impediments

Mirko Baur, manader da la partiziun Integraziun da persunas cun impediments
Uffizi dal servetsch social dal Grischun

[Newsletter en lingua facila](#)

World Cafés e retschertga online 2026

Il rapport dals resultats è qua. Ma el na discorra anc betg tut las linguas

Il rapport dals resultats davart ils World Cafés (workshops) e l'enquista online stat uss a disposiziun a l'Uffizi chantunal dal servetsch social e vegn actualmain translata en rumantsch e talian. Il rapport vegn publitgà e spedi a las participantas ed als participants suenter ch'el è vegnì translata a fin.

Nus na laschain dentant betg star il tema en il «spazi vid», mabain As preschentan qua sutvart trais resultats centrals dal rapport:

1. I na duai betg vegnir creà primarmain novas purschidas da sensibilisaziun, mabain rinforzà particularmain la visibilitad, la concentraziun e la coordinaziun.
2. La gronda maiortad da las persunas pertutgadas beneventa ch'il post da coordinaziun vul sustegnair finanziarmain acziuns da sensibilisaziun.
3. Ina participaziun efficazia na duess betg vegnir organisada primarmain sur in instrument chantunal central, mabain cumenzar en moda decentrala là, nua che persunas cun impediments èn pertutgadas concretain.

Mirko Baur, il manader da la partiziun Integraziun da persunas cun impediments, tira il suandant facit areguard ils resultats: *«La participaziun pertutga nus tuttas e tuts. Ella na sa lascha betg delegar. Ella tutga tar il mintgadi concret. Er tar il mintgadi da l'administraziun chantunala.»*

Vair u inventà?

Index d'inclusiun 2026 da la Pro Infirmis

As regurdais Vus da l'emissiun da televisiun «X-Faktor – Das Unfassbare»? A la fin vegniva là mintgamai tschentada la dumonda: «È quai vair u inventà?» Nus duvrain quest princip per pretensiuns davart ils temas impediment ed inclusiun. Inqualas pretensiuns pon parair incrediblas – ma pon ellas forsa propi constar? Giuditgai sezza u sez las suandantas pretensiuns.

L'index d'inclusiun 2026 da la Pro Infirmis mussa, che persunas cun impediments èn confruntadas en tut la Svizra cun gronds obstachels sin l'emprim martgà da lavur. Quatter da tschintg persunas dumandadas valiteschan lur schanzas da survegnir ina piazza en l'emprim martgà da lavur sco schlettas. Var la mesadad parta dal fatg, ch'interpresa na vulan betg engaschar persunas cun impediments. Il medem mument inditgescha var la mesadad, che l'atgna situaziun da sanadad engrevgeschia da pudair far la lavur. Sche persunas cun impediments han ina piazza, n'èn ellas per gronda part betg exponidas a discriminaziuns a lur piazza da lavur.

Tge pensais Vus: È quai vair u inventà? Savais Vus differenziar la verdad dal mitus? La schliaziun chattais Vus a la fin da la newsletter.

Prendai part!

Check d'inclusiun en la citad da Cuira – Appel da sa participar!

La citad da Cuira fa ensemen cun l'uniun Sensability in [check d'inclusiun](#). Quel mussa, quant inclusiva e senza barrieras che Cuira e l'administraziun da la citad èn oz e nua ch'i dat basegn d'agir.

Per quest intent ha lieu ils 28 d'october 2026 ina maisa radunda cun persunas cun impediments, cun organisaziuns professiunalas e cun collavuraturas e collavuratur da l'administraziun. La citad da Cuira sa legra spezialmain, sche persunas pertutgadas sa participeschan. Lur experientschas èn impurtantas per sviluppar vinavant ina citad inclusiva e senza barrieras.

Dapli infurmaziuns e la pussaivladad d'As annunziar per la maisa radunda chattais Vus sut: [Citad da Cuira – inclusiun](#)

Savevas Vus gia?

La politica federala a favur da las personas cun impediments vegn prolungada

Cun la [cuntraproposta indirecta](#) dal Cussegl federal a la [Iniziativa d'inclusiun](#) ha il Departament federal da l'intern (DFI) decidì da prolungar la politica federala a favur da las personas cun impediments. L'Uffizi federal per l'egualitad da personas cun impediments (UFPI) na terminescha pia betg sco previs la fin dal 2026 las activitads entaifer ils quatter programs prioritars, mabain las cuntinuescha fin la fin dal 2028. Il motiv è, che la lescha d'inclusiun proponida en la cuntraproposta indirecta da la Confederaziun entrass en vigur il pli baud il 2029 e pudess perquai chaschunar ina largia.

Acziun – reacziun

© SRF "Di da las linguas da segns"

Di internaziunal da las linguas da segns ils 23 da settember 2026

Ils 23 da settember è stà il Di internaziunal da las linguas da segns. El fa part da l'emna da las personas surdas ed ha rendì attent a l'impurtanza da las linguas da segns ed als dretgs da personas surdas e cun impediments d'udida.

Sin plaun politic daventa la renconuschientscha da las linguas da segns adina pli impurtanta. Ils chantuns Turgovia, Genevra, Tessin e Neuchâtel han gia francà ella en la constituziun u en la lescha. En il Grischun e sin plaun federal na vegnan las linguas da segns fin ussa betg renconuschidas explicitamain giuridicamain.

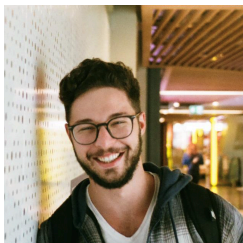
Las linguas da segns han ina gronda impurtanza per persunas cun impediments d'udida. Ellas las permettán da s'exprimer, da stabilir relaziuns, da parter savida e da sa participar a la vita sociala. Las linguas da segns na s'orienteschan betg simplamain a las linguas oralas discurridas. Ellas èn linguas autonomas cun in'atgna grammatica e structura.

Er en il Grischun datti ina diversitad linguistica da las linguas da segns. Qua vegnan numnadamain duvradas la lingua da segns svizra tudestga (DSGS) e la lingua da segns taliana (LIS). In'atgna lingua da segns rumantscha na datti percunter betg.

Il Di internaziunal da las linguas da segns dals 23 da settember ha regurdà, che tant las linguas da segns sco er la communicaziun accessibla en general èn ina part impurtanta da l'inclusiun – sin l'entir mund ed er en il Grischun.

Persuna da contact per ils dretgs e per l'egualitad da las persunas cun impediments

Avais Vus dumondas u giavischs? Vulais Vus inoltrar ina contribuziun per la newsletter? Jean-Pierre Schneckenburger, coordinatur per ils dretgs e per l'egualitad da las persunas cun impediments, è gugent qua per Vus. En l'entir chantun accumpogna e promova el projects ed è la persona da contact per dumondas davart ils dretgs e l'egualitad da persunas cun impediments.

Jean-Pierre Schneckenburger

Post da coordinaziun per ils dretgs da las
persunas cun impediments

Telefon: +41 81 257 26 98

E-mail: Jean-Pierre.Schneckenburger@soa.gr.ch

Schliaziun da la rubrica «Vair u inventà?»: Las pretensiuns èn vairas. Guardai sezzas e sez: [Index d'inclusiun 2026: Studi davart l'inclusiun – Pro Infirmis.](#)

Uffizi dal servetsch social chantunal dal Grischun
Grabenstrasse 8
7001 Cuira
Tel. +41 81 257 26 54
info@soa.gr.ch
www.soa.gr.ch

Kantonales Sozialamt
Uffizi dal servetsch social chantunal
Ufficio del servizio sociale cantonale

Visar
Registru